

"לדורות"**סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל****שאלון לרישום קורות ניצול/ת השואה**

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

את השאלון המלא נא לשלוח לדוא"ל: infovatikim@pmo.gov.il פרטים נוספים ושאלות בטלפון כוכבית 8840*

נא למלא את הפרטים האישיים בנספח ולאשר בחתימתכם את פרסום הסיפור באתר. יש לשלוח את הנספח בדואר: ת.ד. 10437 פתח תקווה 49003 או בפקס: 02-5605034

ניתן לסרוק את הנספח ולהעבירו בדוא"ל בצמוד לשאלון.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: לונין	שם פרטי: ברכה
--------------------	------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדת: ידלצ'יק		בלועזית
שם פרטי איתו נולדת: ברכה		בלועזית
שנת לידה: 1935	מין: נ	שם פרטי ושם נעורים של האם: ידלצ'יק רוזה
עיר לידה: כפר דוקורה		ארץ לידה: בלרוסיה
שם פרטי ושם משפחה של האב: ידלצ'יק זלמן		שם פרטי ושם נעורים של האם: ידלצ'יק רוזה
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: כפר דוקורה (60 ק"מ מעיר הבירה של בלרוסיה)		ארץ המגורים: בלרוסיה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ) מיסטיסלבה, כפר דקנבד, עיר נמנגן (אוזבקיסטן)		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: קזחסטן צפון - פטרופבולקט		תאריך השחרור: 1945
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממתן עד מתי		שנת עליה: 2.10.73
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה

על קורותיך לפני המלחמה

נולדתי בשנת 1935 בכפר דוקורה שנמצאת ליד העיר מינסק (עיר בירה של בלרוסיה). אני בת שנייה למשפחתי. אחותי הגדולה חנה נולדה בשנת 1933 ואחי הצעיר לייב נולד ב-1938. בכפר שבו שהינו התגוררו חצי יהודים וחצי רוסים. באותה תקופה ברוסיה חל איסור על היהודים לגור בעיר הגדולה. היהודים שעבדו כסוחרים התחלקו לשלוש שכבות: מי שהיה סוחר קטן הייתה לו אפשרות להיות יום אחד בעיר, מי שהיה סוחר בינוני הייתה לו אפשרות להיות יומיים בעיר ומי שהיה סוחר גדול הייתה לו אפשרות להיות שלושה ימים בעיר הגדולה.

ברוסיה גיסו גברים לצבא ל-25 שנה, בין היתר נלקחו גם יהודים. היהודים ששירתו 25 שנים בצבא הרוסי שכחו את מוצאם ונשארו בעיר הגדולה ובכך התחילו יהודים להתבלבל בעיר הגדולה.

בבית שלנו היו הרבה מטעים של תפוחים ואגסים. אבי עבד במפעל שבו מייצרים מגפיים מפרוות חיות. אני זוכרת שבתור ילדים היינו יוצאים לשכונה ומשחקים ומדברים רק ביידיש. הרוסים היו משחקים עם האדמה והיהודים היו משחקים עם משחקים של תפירה.

לאבא של אמי קראו יצחק לייב הוא היה רב וגם עורך דין, הוא התגורר בעיר הגדולה. אמי הייתה עקרת בית.

קורותיך בזמן המלחמה

כשהתחילה המלחמה הייתי בת 6 ואחותי הייתה בת 8, היא סיימה כיתה א' ואחי הקטן היה בן 3.5. אנחנו (אימא שלי, אבא שלי ואחי) לקחנו סוס עם עגלה ושמו כל מה יכולנו לקחת. סבתי לא יכלה ללכת ולכן נשארה שם. כל מי שנשאר בכפר שבו גרנו, נהרג. הגרמנים ירו באנשים שנשארו והאנשים נפלו לתוך חורים שהוכנו באדמה. אנשים שהיו שם אומרים שהאדמה רעדה כמה ימים כי נותרו הרבה אנשים בחיים מתחת לכל הגופות. לאחר יום הגענו לעיר קטנה ונשארו שם, אבי הלך למלחמה ואמי נשארה איתנו לבד. כשהגענו לכפר הקטן אימא שלי עבדה במפעל שייצר טבק. אני זוכרת שהיו מביאים לאימא י עגלה גדולה של טבק ובלילה אחד סיימו את הכל, אמי הייתה מאוד זריזה. נשארו שם כשבוע ויצאנו משם בארבע לפנות בוקר לעיר סטטיסלב כי המלחמה התחילה להתפשט. אני זוכרת שהלכנו עם אמא והיא תמיד אמרה לי "תחזיקי אותי חזק שארגיש אותך כדי שתמיד נשאר ביחד ולא נפרד אף פעם". אני החזקתי את אימא מצד אחד, אחותי מהצד השני ואחי הקטן היה על הידיים של אימא.

הגענו לנהר גדול מאוד והיה שם גשר מאוד ארוך, אני זוכרת שהלכנו כ-20 דקות על הגשר וכשהיינו לקראת סופו התחלנו לשמוע מטוסים באוויר ואימא שלי צעקה לנו מהר לרוץ ליער. אני זוכרת שעוד לא הספקנו להגיע ליער וכבר התחילו להיזרק מהאוויר פצצות. המשכנו לרוץ לעבר היער ואמי הגנה עלינו עם גופה ואמרה שאם תיפול עלינו פצצה אז כולנו ניהרג ביחד. אני זוכרת את חלקי הגופות שראינו, חלקים של ידיים ורגליים היו פזורים ביער. כל האנשים שנותרו על הגשר נפלו לתוך המים כי הגשר התמוטט מהפצצות שהגרמנים זרקו מהאוויר. לאחר שהגרמנים הלכו, הלכנו ברגל עד שהגענו לרכבת, הרכבת הייתה ארוכה מאוד, זו הייתה רכבת שהעמיסו עליה פרות והיה ניתן לשבת שם על הרצפה. בתחנת הרכבת אמי חיפשה לנו חתיכת לחם כי היינו מאוד רעבים, אנחנו היינו על הרכבת וחיכינו לאימא. הרכבת החלה בנסיעה והתחלנו לבכות כי אימא עוד לא חזרה. אימא שלי החלה לרוץ לעבר הרכבת, זו הייתה רכבת מאוד ארוכה, ובאחד הקרונות היה מישהו שעזר לאימא שלי לעלות על הרכבת הנוסעת. אימא שלי הספיקה להביא לנו חתיכת לחם, אני זוכרת שחיבקנו אותה כל כך חזק ואמרנו לה שאנחנו לא צריכים לאכול ואנחנו רוצים שהיא לא תעזוב אותנו אף פעם.

הגענו לטשקנט, שם היה כפר בשם דקנבט, אימא שלי הלכה לעבוד שם בשדה כותנה ומרוב שהייתה זריזה הייתה אוספת פי

שלוש מהממוצע. אימא שלי תפרה בגדים, בישלה וניקתה.

אימא שלי כמעט ולא ישנה בלילה היא כל הזמן עבדה. אנחנו היינו שם בגן ילדים. בזמן שהיינו שם אמי ואני חלנו במלריה, אחי הקטן חלה בטיפוס. כשאחי הקטן היה בבית חולים, אמי הלכה לבדוק מה שלומו והודיעו לה שהוא נפטר וכרגע העבירו אותו לחדר מתים. אמי הלכה לחדר המתים וחיפשה את אחי, היא מצאה אותו חי. הוא היה פצוע בעין אחת מנפילה והראייה שלו נפגעה. באחד הימים אבי חזר מהמלחמה והוא חזר עם רגל קטועה ונעזר בקביים. הוא מכר את טבעת הנישואין שלו שהייתה עשויה מזהב ומהכסף הזה קנה תרופות.

שהינו שם כשנה וחצי, לאחר מכן נסענו לקזחסטן צפון לעיר פיטרופולוסק. עברנו משם בגלל החום הכבד ששרר באותו אזור (הרבה אנשים מתו בגלל החום ששרר שם). אבי חלה במלריה, היו לו התקפים שבהם הוא לא זכר דבר. חילקו שם כרטיסים לחלוקת לחם לכל המשפחה ומישהו גנב מאבי את הכרטיסים האלו לכן אמי הייתה צריכה לעבוד כדי להשיג לנו לחם. התגוררנו שם בבית בקומה 1 כאשר חצי מהחלון היה באדמה וחצי ממנו היה לכיוון למעלה. בחורף הקרירות היו לבנים משלג. בתנור היו שמים דלי מים ובבוקר הוא היה הופך לקרח. שהינו שם כשנתיים.

קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

כאשר המלחמה נגמרה כולם בחוץ בכו, התנשקו והתחבקו. אנחנו חזרנו ברכבת חזרה הביתה. כשהגענו הבית שלנו היה ריק ומצאנו מישהו מתגורר שם עם 8 נפשות. הבחור שהתגורר שם עם משפחתו נתן לנו חדר אחד והתגוררנו איתם ביחד. בבית שלנו הייתה לנו אדמה ומשם לקחנו אוכל. לאחר תקופה מסוימת עברנו משם כי אימא לא יכלה לראות את כל הדברים של המשפחה, נהרגו לנו שם כ- 40-50 קרובי משפחה. אחרי המלחמה אספנו כסף ועשינו אנדרטה לזכרם של כל האנשים שנהרגו בכפר בזמן המלחמה. משם עברנו לעיר פוחביצ'ה אשר נמצאת 60 ק"מ מעיר הבירה מינסק.

הלכתי לכיתה א' ואחותי לכיתה ג', אני זוכרת שבכיתה אחת היו בני 3 ו-10, אלו היו כיתות עם גילאים מעורבים. אימא הייתה עקרת בית ועשתה את כל מטלות הבית. היה לנו שם פרות, תרנגולות ואדמה(גזר, תפוחי אדמה). אמי נפטרה שם בגיל 62. אני עבדתי באחד המקומות כקופאית והכרתי שם את בעלי שהיה חשמלאי באותו מקום שבו עבדתי. אנחנו התחתנו ונולדה בתינו הבכורה ריטה ובננו רומן.

חיך בארץ

עלינו (אני, בעלי, שני ילדי, אחותי, בעלה ו- 2 ילדיה) לישראל ב-2.10.1973 כשעלינו ביתנו ריטה הייתה בת 9 ובננו רומן היה בן 6. אחי נשאר שם וכעבור שש שנים עבר לארה"ב. אבי עלה ב-1980 לישראל. הגענו ישר לכרמיאל וב-6.10.1973 התחילה מלחמת יום כיפור. שאלו אותנו מי רוצה להתנדב בתעשייה צבאית. היו בחוץ 5 אוטובוסים לכל מי שהיה מוכן להתנדב. בעלי ובעלה של אחותי נסעו לשם ונשארו לעבוד שם עד ליציאתם לפנסיה. אני נשארתי עם הילדים ועבדתי כשנתיים בציקלון ואז עברתי לעבוד במקום אחר ונשארתי שם עד הפנסיה. כיום אנחנו גרים 41 שנה באותה דירה בכרמיאל ויש לנו 5 נכדים.

ראיון: מור אסולין, אוגוסט 2014